

Skolverket**Remiss avseende förslag till Skolverkets föreskrifter om examensmål för de nationella programmen i gymnasieskolan och vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år och för programmålen för de nationella programmen inom anpassade gymnasieskolan****Sammanfattning**

Region Gotland har av Skolverket utsetts till remissinstans för att lämna yttrande avseende förslag till Skolverkets föreskrifter om examensmål för de nationella programmen i gymnasieskolan och för programmålen för de nationella programmen inom anpassade gymnasieskolan.

För yttrandet ansvarar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden inom Region Gotland. Kommentarer i yttrandet är sammanställda utifrån utvalda delar av remissen och Wisbygymnasiets programansvariga har haft möjlighet att yttra sig.

Skolverket genomför en översyn av examensmålen för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, med ett förslag som är ute på remiss. Efter granskning är remissinsatsens generellt sett positiva till formuleringarna i förslaget, men vissa förbättringsförslag lyfts från fyra program: barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet.

Sammanfattningsvis stödjer Wisbygymnasiet i stort Skolverkets förslag, men föreslår specifika justeringar för att bättre anpassa examensmålen till respektive programs karaktär och arbetsmarknadens krav. Kritiken rör främst formuleringar som inte anses spegla programmets fokus eller verklighet.

Yttrande

Skolverket har enligt ändring i myndighetens regleringsbrev för budgetåret 2024 i uppdrag att göra en översyn över examensmålen i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, vilka presenteras i remissen "Förslag till Skolverkets föreskrifter om examensmål inom gymnasieskolan och program mål inom anpassade gymnasieskolan".

Skolverkets förslag har granskats av programansvariga på Wisbygymnasiet, Region Gotland, och i synpunkterna som lämnats anser majoriteten av programmen att beskrivningen av examensmålen är välformulerade. De fyra program som har formulerat specifika förslag på ändringar alternativt belyser vinsterna med de nya skrivningarna redovisas nedan; barn- och fritidsprogrammet, bygg och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet.

Barn- och fritidsprogrammet

I förslaget finns följande formulering: ”Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleven möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer”. Begreppet ”företag” blir problematiskt på ett program som inte handlar om företagande på samma sätt som andra yrkesprogram. Det finns förvisso vinstdrivande företag inom förskola och skola men detta är inget som fokuseras i gymnasieskolan.

Bygg- och anläggningsprogrammet

I examensmålen för bygg- och anläggningsprogrammet nämns varken plattsättning eller golvläggning. Inte heller något av övriga specialyrken som erbjuds på bygg- och anläggningsprogrammet nämns. Detta är något som bör läggas till.

Då det på flera håll i bygg- och anläggningsbranschen fortfarande finns en jargong och kultur som brister i synen på mångfald, respekt och värdegrund bör det i examensmålen nämnas att bygg- och anläggningsprogrammet arbetar aktivt för att motverka detta. Förslag på formulering: ”Bygg- och anläggningsprogrammet arbetar för en inkluderande och professionell utbildning där mångfald, respekt och rätt värdegrund står i fokus. Genom ett medvetet förhållningssätt förbereds eleverna för en bransch som värdesätter samarbete, öppenhet och allas lika värde.”

Ekonomiprogrammet

I det nya förslaget för examensmål finns justeringar som bättre matchar arbetsmarknadens krav och tekniska utveckling. Förändringarna är främst språkliga och strukturella, där små omformuleringar och förbättrad disposition gör innehållet tydligare. Juridiska aspekter har lyfts fram som centrala, medan samhällsekonomiska inslag minskats, och gymnasiearbetet betonar nu mer juridik och ekonomi. Skrivningen om gymnasiearbetet är tydlig. Företagsekonomi tar mindre plats, vilket ger en bättre balans mellan ämnena. Hållbar utveckling är mer utförligt behandlad, och fokus på arbete i grupp och med digitala verktyg känns aktuellt. Jämställdhet i arbetslivet, som fanns i förslaget från 2022, saknas i detta utkast, vilket upplevs som en förlust. Juridikinriktningen har ett tillägg som betonar juridikens samhällsroll ur teoretiska perspektiv, vilket är positivt.

Betoningen på global handel i formuleringen ”...om länders olika förutsättningar för handel samt om grunderna för internationella sammanslutningar och avtal” kan ses över och formuleras mindre skarp då den skrivs fram ganska hårt. Förslag på formulering är: ”Utbildningen ska därför ge kunskaper om ekonomiska förhållanden i samhället, om länders olika förutsättningar för handel samt om grunderna för internationella sammanslutningar och avtal”.

Vård- och omsorgsprogrammet

I förslaget finns formuleringarna ”Det arbetsplatsförlagda lärandet kan också ge inblick i företagandets villkor” samt ”Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleven möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer”. Eftersom verksamheten på programmet inte är inriktad på företagande på samma sätt som andra yrkesprogram är formuleringen inte relevant på ett generellt plan. Det finns vinstdrivande företag inom vården men detta är inget som fokuseras i gymnasieskolan.

Bedömning

Remissinstansen anser att skrivningarna för barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet justeras för ökad tydlighet och relevans.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnde

Rolf Öström
Ordförande Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnde

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör